

ўплыву гендэрных, расавых, сацыяльных і іншых стэрэатыпаў, аб пазітыўным значэнні зваротнай сувязі ў менеджменце, аб выбары метадаў прыняцця рашэння, адэкватных сітуацыі, эфектах каманднай працы і інш. (У залежнасці ад асаблівасцяў праходжання сцэнарыя групай.)

Прымяненне метада дзелавой гульні пры навучанні асновам практычнай дзейнасці мэнеджара СМІ апраўдвае значныя часавыя выдаткі як на правядзенне, так і на падрыхтоўку заняткаў, паколькі вопыт, атрыманы ў зносінах з групай, лёгка аднаўляецца ў аналагічнай рабочай сітуацыі, а веды, атрыманыя як вынік уласнай дзейнасці, інтэрыярызуюцца найбольш трывала.

Літаратура

1. Зельдович, Б.З. Активные методы обучения в дисциплине «менеджмент»: учеб. пособие / Б.З. Зельдович [Электронный ресурс]. – М.: МГУП, 2003. – 152 с. – Режим доступа: <http://hi-edu.ru/e-books/xbook270/01/part-002.htm#i29>. – Дата доступа: 12.08.2015.
2. Лукичёва, Л.И. Управление организацией / Л.И. Лукичёва; под ред. Ю.П. Анискина. – М.: ВШЭ, 2006. – С. 143–153.

Пётр Дарашчонак

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

АДНАЎЛЕННЕ СЕТКІ МЯСЦОВАГА ДРУКУ Ў ПЕРЫЯД ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ АД НЯМЕЦКІХ АКУПАНТАЎ (1943 – пачатак 1944 гг.)

Восенню 1943 г. пачалося вызваленне тэрыторыі Беларусі ад нямецкіх захопнікаў. 13-я армія Цэнтральнага фронту фарсіравала Дняпр і вызваліла 23 верасня 1943 г. першы раённы цэнтр рэспублікі – Камарын. 26 верасня 1943 г. войскі 3-й і 50-й армій Бранскага фронту ачысцілі ад нямецкіх захопнікаў раённы цэнтр Хоцімск Магілёўскай вобласці. 27 верасня 65-я армія авалодала райцэнтрам Церахаўка Гомельскай вобласці, а ўжо назаўтра, 28 верасня, аднавіла свой выхад і раённая газета «Стаханавец» [2, с. 317]. У гэтыя ж дні выйшаў і першы нумар «Калгаснай звязды», органа Хоцімскага РК КП Беларусі і райсавета.

Зламаўшы ўпартae супраціўленне ворага, часткі 49-й арміі фарсіравалі раку Сож і 28 верасня 1943 г. вызвалілі Мсціслаўль, у гэты ж дзень савецкія воіны-вызваліцелі ўступілі ў Касцюковічы і Клімавічы. 29 верасня гітлераўцы былі выбіты з Крычава, а 2 кастрычніка – з Дрыбіна. Літаральна ў першыя дні пасля вызвалення ў гэтых гарадах

пачаўся выпуск раённых газет. Аднавілі свой выхад газеты «Калгасная газета» (Мсціслаўль), «Сталінскі прызыў» (Касцюковічы), «Молат» (Клімавічы), «Савецкая вёска» (Дрыбін). Даваенная паліграфічная база раённых выданняў была амаль цалкам разбурана, таму журналісты і паліграфісты выкарыстоўвалі дастаўленыя з партызанскіх зон партатыўныя друкарскія машыны.

Стаўка Вярхоўнага Галоўнакамандавання ставіла перад войскамі Калінінскага (з 20.10.1943 г. – 1-шы Прыбалтыйскі), Заходняга і Цэнтральнага франтоў задачу разграміць групу армій «Цэнтр» і выгнаць акупантаў з тэрыторыі Беларусі. Восенню і зімой 1943–1944 гг. савецкія войскі поўнасю або часткова вызвалілі 36 раёнаў Беларусі, 36 раённых і 2 абласных центры – Гомель і Мазыр. Насельніцтва Чэрыкава, Краснаполля, Лёзна, Добруша, Нова-Беліцы, Лоева, Суража, Рэчыцы, Брагіна, Хойнікаў, Кармы, Журавічаў прыступіла да мірнай стваральнай працы. Пад ударамі Чырвонай арміі немцы здалі Чачэрск, Уваравічы, Ельск, Буда-Кашалёва, Стрэшын, Нароўлю, Езярышча, Гарадок.

1 кастрычніка 1943 г., у дзень вызвалення Чэрыкава ад нямецкіх злучэнняў, убачыў свет першы нумар раённай газеты «Сацыялістычная перамога». У адпаведнасці з рашэннем ЦК КП(б)Б, з 1 кастрычніка пачала працу рэдакцыя газеты «Сталінская праўда», друкаваны орган Веткаўскага РК КП Беларусі і райсавета. 3 кастрычніка 1943 г. выйшаў першы нумар гэтага выдання. У перадавым артыкуле «Ветка зноў стала савецкай» газета пісала: «Больш чым два гады мы чакалі гэтага моманту... Колькі гора, колькі пакутаў вынеслі мы ад подлых нямецкіх катаў... Дзень быў нам цямнейшым за ноч. Вочы не бачылі святла, вусны не ўсміхаліся сонцу. І вось 29 верасня мы ўбачылі першага чырвонаармейца. 3 душы ірвецца крык радасці. Прыйшла наша родная савецкая ўлада. Мы аддадзем усе сілы для поўнага разгрома нямецкіх фашыстаў» [1]. Архіўныя матэрыялы таго часу сведчаць, што ў пачатку кастрычніка 1943 г. рэдакцыя газеты размяшчалася ў вёсцы Косіцкая Веткаўскага раёна. Менавіта там 7 кастрычніка гэтага ж года быў прызначаны на пасаду адказнага сакратара «Сталінскай праўды» Кузьма Васільевіч Елісееў (аклад – 600 рублёў у месяц), а Кірэй Харытонавіч Суганякін быў залічаны ў штат у якасці літработніка з месячным акладам у 500 рублёў.

7 кастрычніка 1943 г. аднавіла свой выхад газета Краснапольскага раёна «Чырвоны сцяг». Праз некалькі дзён выйшаў друкаваны орган Крычаўскага РК КП Беларусі і райсавета «Шлях сацыялізма» (у Нацыянальнай бібліятэцы Рэспублікі Беларусь захаваўся толькі № 2 ад 13.10.1943 г.). 12 кастрычніка убачыў свет № 1 кармянскай раённай газеты

«Авангард». 15 кастрычніка 1943 г. выйшаў першы нумар адноўленай газеты «Ленінскі сцяг» у г. Лёзна Віцебскай вобласці. Яе рэдактарам з’яўляўся былы настаўнік Лёзненскай сярэдняй школы Васіль Фёдаравіч Свірыдаў, у штаце таксама працавала Ефрасіння Леанідаўна Бондарава, будучы прафесар журфака БДУ, доктар філалагічных навук.

У гэты ж дзень – 15 кастрычніка 1943 г. – выйшлі першыя нумары газет «За Радзіму» (Камарын) і «Сталінскі сцяг», орган Гомельскага РК КП Беларусі і райсавета. Рэдагаваў гомельскую раённую газету Канстанцін Васільевіч Лапіцкі, які працаваў на гэтай жа пасадзе да вайны – у 1938–1941 гг. У партыйным архіве Гомельскага абкама Кампартыі Беларусі захаваліся некаторыя біяграфічныя звесткі аб К.В. Лапіцкім. Нарадзіўся ў 1909 г. у г. Даўгаўпілсе (Латвія) у рабочай сям’і. Працоўны шлях пачынаў у Гомелі, працаваў малатабойцам, слесарам чыгуначнай майстэрні, ліцейшчыкам на паравозарамонтным заводзе. У 1932 г. уступіў у партыю, пасля вучыўся ў Гомельскай саўпартшколе. У 1934–1935 гг. працаваў рэдактарам шматтыражнай газеты на шклозаводзе ў пасёлку Касцюкоўка Гомельскай вобласці, у 1937–1938 гг. узначальваў рэдакцыю шматтыражкі паравоза-вагонарамонтнага завода ў Гомелі. У 1943 г. з’яўляўся дырэктарам друкарні пры ЦК КП(б) Б (г. Масква). Рэдагаваў К.В. Лапіцкі газету «Сталінскі сцяг» да 1944 г., пазней перайшоў на партыйную і гаспадарчую работу і больш у журналістыцы не працаваў.

24 кастрычніка 1943 г. – дата выхаду першага нумара дубровенскай раённай газеты «За сацыялістычнае будаўніцтва». У лістападзе – снежні 1943 г. аднавілі сваю дзейнасць раённыя газеты «Сцяг Леніна» (Свяцлавічы), «Ленінскі шлях» (Добруш), «Наша перамога» (Лоеў), «Зара камуны» (Рэчыца), «Стаханавец палёў» (Чачэрск), «Ленінскі сцяг» (Хойнікі), «Сталінскі шлях» (Стрэшын). 7 лістапада ўбачыла свет суражская раённая газета «Ударнік», 30 лістапада выйшаў першы нумар уваравіцкай газеты «Сцяг Ільіча», 2 снежня аднавіла выхад на вызваленай зямлі брагінская «Трыбуна калгасніка», 6 снежня выйшла будакашалёўская газета «Ленінскі шлях», 10 снежня – журавіцкая раёнка «Сталінец». Наступленне Чырвонай арміі на тэрыторыі Беларусі працягвалася да канца года, але савецкім войскам не хапала баявой тэхнікі, узбраення і боепрыпасаў. Гітлераўцы на пэўны час сумелі спыніць націск войск 1-га Прыбалтыйскага фронту, але ў снежні 1943 г. наступленне аднавілася і 24 снежня 1943 г. быў вызвалены райцэнтр Гарадок, дзе быў наладжаны выпуск раённай газеты «Бальшавіцкая праўда».

Орган Гомельскага [падпольнага] абкама і ГК КП(б)Б «Гомельская праўда» (рэдактар Мікалай Ільіч Пахомаў) выдавалася ў партызанскай

зоне з 1 мая па 20 лістапада 1943 г. І толькі 1 студзеня 1944 г. выйшаў № 1 (5141) абласной газеты ў зруйнаваным, але вольным ад акупантаў Гомелі. 14 студзеня 1944 г. ад гітлераўцаў былі вызвалены Мазыр і Калінкавічы. У сакавіку аднавіла выхад абласная мазырская газета «Бальшавік Палесся». 23 лютага 1944 г. выйшла нараўлянская раённая газета «За бальшавіцкія перамогі». 24 лютага 1944 г. савецкія войскі авалодалі Рагачовам, дзе неўзабаве аднавіла выхад газета «Камунар». 13 красавіка 1944 г. чытачы Быхаўскага раёна атрымалі першы нумар раённай газеты «Сацыялістычная перамога», а праз некалькі дзён убачыла свет газета «Калгасная вёска» (Езёрышча, Віцебская вобласць). 12 мая выйшаў першы нумар калінкавіцкай раённай газеты «За бальшавіцкія тэмпы», а 27 мая 1944 г., калі савецкія войскі завяршалі падрыхтоўку да беларускай наступальнай аперацыі «Баграціён», аднавіўся выхад раённай газеты «Калгаснае жыццё» ў вызваленым Ельску.

30 верасня 1943 г., літаральна за некалькі дзён да выхаду першых мясцовых газет на беларускай зямлі, ЦК КП(б)Б прыняў пастанову «Аб распаўсюджванні цэнтральных і рэспубліканскіх выданняў у вызваленых раёнах Беларусі». У кастрычніку 1943 г. распачала работу беларуская рэдакцыя Саюздруку, якая ў 1944 г. распаўсюдзіла праз свае структуры 12 млн. 704,3 тыс. экз. газет і часопісаў.

Са студзеня 1944 г. выдаецца часопіс «Беларусь». Першыя нумары выйшлі ў Маскве, а пасля вызвалення Беларусі часопіс друкаваўся ў рэспублікаскай газетна-часопіснай друкарні Мінска. «Савецкая Беларусь» у студзені 1944 г. пераязджае ў Гомель. 6 сакавіка ў Гомелі адноўлены выхад «Чырвонай змены».

З пачатку 1943 г. па прычыне цяжкага становішча на франтах і з-за адсутнасці сродкаў вымушана была спыніць сваю дзейнасць Беларускае тэлеграфнае агенцтва, якое ў першай палове вайны размяшчалася ў Маскве. Але ўжо 22 сакавіка 1944 г. яго работа была адноўлена. Былы ўласны карэспандэнт ТАСС па Архангельскай вобласці Трацякоў фарміраваў групу журналістаў для працы ў БелТА, куды запрасіў і журналіста Тармасава, на той час супрацоўніка архангельскай акруговай ваеннай газеты. Прызначаны на пасаду рэдактара, Тармасаў стаў адным з першых карэспандэнтаў БелТА, якія ступілі на вызваленую зямлю Беларусі. Журналісты ехалі ўслед за наступаючымі савецкімі войскамі. У адным вагоне была ўся маёмасць агенцтва – пішучыя машынкі, рататар, радыёпрыёмнік. Там жа размяшчаліся і самі журналісты. 6 чэрвеня 1944 г. цягнік спыніўся ў Нова-Беліцы, прыгарадзе Гомеля, адкуль тым жа вечарам у рэдакцыю ТАСС у Маскве па высокачастотнай сувязі было адпраўлена першае паведамленне.

Нягледзячы на разбурэнні, нанесеныя фашысцкімі акупантамі беларускім СМІ (толькі БелТА страціла двухпавярховы будынак, дзве легкавыя аўтамашыны, фота- і радыёабсталяванне, тэлетайп, друкарскі станок-аўтамат, рэпрадукцыйную устаноўку, сем пішучых машынак «Ундэрвуд» і г. д. – усяго на суму 821 919 руб. 31 кап.), сетка перыядычных выданняў у канцы 1943 – пачатку 1944 г., пашыралася хуткімі тэмпамі. Яшчэ да пачатку аперацыі «Баграціён» аднавілі свой выхад каля 25 % мясцовых выданняў, якія выходзілі да вайны. Раённыя, абласныя і рэспубліканскія газеты і часопісы, БелТА паступова пераходзілі да тэматыкі мірнага жыцця, мабілізуючы насельніцтва рэспублікі на стваральную працу, адраджэнне роднай Беларусі.

Літаратура

1. Ветка зноў стала савецкай // Сталінская праўда. – 1943. – № 1. – 3 кастр.
2. Марцелев, С.В. Печать Советской Белоруссии (исторический очерк). – Минск: «Беларусь», 1967 – 512 с.

Дмитрий Дроздов

Белорусский государственный университет

ПРАКТИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ ЭФФЕКТИВНОЙ ПОДГОТОВКИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МЕНЕДЖЕРОВ НАЦИОНАЛЬНЫХ СМИ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

В современных условиях кризиса внешней среды для Республики Беларусь главным условием достижения инновационного прорыва во всех сферах общественной жизни является подготовка управленцев-профессионалов, которые обладают универсальным мышлением, знанием технологических достижений и постоянно совершенствующих свои навыки и умения. Особенно это актуально для средств массовой коммуникации, которые сами являются важнейшим социально-политическим институтом и при этом осуществляют информационное обеспечение инновационных процессов. Поэтому подготовка качественно нового человеческого капитала высшей квалификации должна стать приоритетной задачей при достижении цели полноценного кадрового обеспечения инновационного развития страны.

Национальная система образования постоянно совершенствуется в ответ на вызовы современной действительности, а об эффективности